

## 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

### 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.



1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.



Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

**Not:** Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

**Kazanım: SB.6.2.1. Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.**

1. İlk Türk devletlerinde görülen ikili teşkilat yapısının yönetim alanında hangi sorunlara neden olduğunu açıklayınız.

Bu yapıda, devlet ikiye bölünerek yönetildiği için merkezi otoritenin zayıflaması, iç çekişmelerin artması ve karar alma süreçlerinin yavaşlaması gibi sorunlar yaşanmıştır. İki farklı kolun kendi çıkarlarını ön planda tutması, devlet içinde birlik ve beraberliği zedelemiş ve dış güçlerin devlet içindeki karışıklıkları istismar etmesine zemin hazırlamıştır.

**Kazanım: SB.6.2.4. Türklerin Anadolu’yu yurt edinme sürecini XI ve XIII. yüzyıllar kapsamında analiz eder.**

2. “Türkiye Selçukluları Dönemi’nde gerçekleştirilen kültürel faaliyetler Anadolu’nun yurt edinme süreci üzerinde etkili olmuştur.” diyen bir tarihçi buna kanıt olarak Türkiye Selçuklularının hangi faaliyetlerini örnek gösterebilir? Açıklayınız.

Selçuklular, Anadolu’da birçok şehir kurmuş ve bu şehirleri cami, medrese, kervansaray gibi yapılarla donatmıştır. Bu sayede hem ekonomik hayat canlanmış hem de Türk-İslam mimarisinin Anadolu’ya yayılması sağlanarak Anadolu’da kalıcılık sağlanmıştır.



**Kazanım: SB.6.2.5. Tarihi ticaret yollarının toplumlar arası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü açıklar.**

3. Türkiye Selçuklu Devleti Anadolu'ya hâkim olduğu dönemde çeşitli yerlere kervansaraylar yaptı. Kervansaraylarda üç gün konaklamak ücretsizdi. Burada tüccarlara konaklama, yeme-içme ve dinlenme için hizmet verilmekteydi.

**Metne göre Türkiye Selçuklu Devleti Dönemi'nde kervansaraylarda bu tür hizmetlerin verilmesinin temel amacını yazınız.**

Türkiye Selçukluları döneminde kervansaraylarda üç gün boyunca konaklama, yeme-içme ve dinlenme hizmetlerinin ücretsiz olarak sunulmasının temel amacı, ticaretin canlandırılması ve devlet ekonomisine katkı sağlamaktır.

**Kazanım: SB.6.3.1. Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.**

4. Mutlak konum, bir yerin paraleller ve meridyenler ile ifade edilebilen yani ekvatora ve başlangıç meridyenine göre belirlenen konumudur. Türkiye 36°- 42° kuzey paralelleri ile 26°- 45° doğu meridyenleri arasında yer alır. Yani Türkiye, ekvatorun kuzeyinde ve başlangıç meridyeninin doğusundadır.

**Buna göre Türkiye'nin mutlak konumunun Türkiye'deki iklim ve hava olayları üzerindeki etkilerini açıklayınız.**

Türkiye, orta kuşakta yer alır. Bu durum, ülkemizin dört mevsimin belirgin olarak yaşanmasına neden olur. Ayrıca, ekvatora olan uzaklığı nedeniyle güneş ışınlarının Türkiye'ye daha dar açılarla gelmesi, sıcaklıkların mevsimlere göre önemli ölçüde değişmesine yol açar. Türkiye'nin konumundan dolayı kuzeyden esen rüzgarlar soğu güneyden esen rüzgarlar ise sıcak esmektedir.

**Kazanım: SB.6.3.2. Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.**

5. Türkiye'de görülen iklimler aşağıdaki haritada gösterilmiştir.



Verilen haritadan yararlanarak yaşadığınız yerin iklimini, bu iklimin özelliklerini ve bitki örtüsünü yazınız.

Yaşadığım yerde görülen iklim: **Akdeniz iklimi**

İklim özellikleri: **Yazlar sıcak ve kurak kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir.**

Bitki örtüsü: **Makidir.**